

FINANCIJSKA ANALIZA NA PRIMJERU SUNCE KONCERN DIONIČKOG DRUŠTVA

Adulmar, Lucijana

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/um:nbn:hr:124:850825>

Rights / Prava: [In copyright/Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-19**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**FINANCIJSKA ANALIZA NA PRIMJERU SUNCE
KONCERN DIONIČKOOG DRUŠTVA**

Mentor:

doc. dr. sc. Marija Šimić Šarić

Student:

Lucijana Adulmar

Split, rujan, 2019.

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	4
1.1. Definicija problema	4
1.2. Cilj rada.....	4
1.3. Metode rada	4
1.4. Struktura rada	5
2. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI	6
2.1. Izvještaj o finansijskom položaju (bilanca).....	8
2.2. Račun dobiti i gubitka.....	9
2.3. Izvještaj o promjenama kapitala.....	10
2.4. Izvještaj o novčanom tijeku	11
2.5. Bilješke.....	12
3. METODE ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	14
3.1. Komparativna analiza	14
3.2. Analiza trenda.....	15
3.2.1. Horizontalna.....	15
3.2.2. Vertikalna.....	15
3.3. Analiza putem finansijskih pokazatelja	16
3.3.1. Pokazatelji likvidnosti.....	17
3.3.2. Pokazatelji zaduženosti	18
3.3.3. Pokazatelji aktivnosti	19
3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti	20
3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti	20
3.3.6. Pokazatelji investiranja	21
4. ANALIZA ODABRANIH HOTELA SUNCE KONCERN D.D.-A	23
4.1. Općenito o Sunce koncern d.d.-u.....	23
4.2. Analiza poslovanja Zlatni rat d.d. putem finansijskih pokazatelja	24
4.2.1. Pokazatelji likvidnosti.....	24
4.2.2. Pokazatelji zaduženosti	24
4.2.3. Pokazatelji aktivnosti	25
4.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti	25
4.2.5. Pokazatelji profitabilnosti	26
4.2.6. Pokazatelji investiranja	26
5. ZAKLJUČAK	27

LITERATURA.....	27
PRILOZI	29
SAŽETAK	36
SUMMARY	36

1. UVOD

1.1. Definicija problema

Finansijska izvješća daju informacije o rezultatima poduzetih poslovnih transakcija osobama i organizacijama unutar, ali i izvan poduzeća. Analiza finansijskih izvješća je dio poslovne analize te se provodi u svrhu upoznavanja ekonomске i finansijske snage te mogućih perspektiva poduzeća. Predmet ovog rada je finansijska analiza poslovanja odabralih hotela Sunce koncern d.d.-a koristeći se temeljnim finansijskim izvješćima koja su preuzeta sa službene internetske stranice za razdoblje od 2015. do 2017. godine. Za analizu je odabrana metoda putem finansijskih pokazatelja.

1.2. Cilj rada

Cilj rada je prikazati važnost i vrste temeljnih finansijski izvješća i metoda njihove analize te utvrditi uspješnost poslovanja odabralih hotela Zlatni rat d.d.-a.

1.3. Metode rada

Pri izradi ovog rada korištene su sljedeće metode¹:

- **Metoda indukcije** - postupak znanstvenog istraživanja kod kojeg se do zaključka o općem sudu dolazi na temelju posebnih ili pojedinačnih činjenica koje se obuhvaćaju dosljednom i sistematskom primjenom induktivnog načina zaključivanja.
- **Metoda dedukcije** - postupak se temelji na zaključivanju od općih sudova ka pojedinačnim ili ka drugim općim sudovima.
- **Metoda analize** - postupak znanstvenog istraživanja i objašnjenja putem raščlanjivanja složenih pojmove, sudova i zaključaka na njihove jednostavnije sastavne dijelove te izučavanje svakog dijela za sebe i u odnosu na druge dijelove, odnosno cjeline.

---

¹ Zelenka R. (2000): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka

- **Metoda sinteze** - postupak znanstvenog istraživanja koji podrazumijeva spajanje, sastavljanje jednostavnih misaonih tvorevina u složene ili složenih u još složenije povezujući izdvojene elemente, pojave, procese i odnose u jedinstvenu cjelinu.
- **Metoda komparacije** - postupak uspoređivanja istih ili srodnih činjenica, pojava, procesa i odnosa, odnosno utvrđivanje sličnosti i razlika između njih.

1.4. Struktura rada

Rad se sastoji od pet dijelova. Nakon uvodnog dijela u kojem se definira problem te navode cilj, metode i struktura rada, u nastavku slijedi drugi dio u kojem se ukratko objašnjavaju temeljna finansijska izvješća, tko su njihovi korisnici, tko ih je dužan sastavljati te zakonska regulativa. U trećem dijelu se detaljnije obrađuju metode analize finansijskih izvješća pri čemu je poseban naglasak na metodi putem finansijskih pokazatelja koja će se koristit u ovom radu za analizu poslovanja odabranih hotela promatranog dioničkog društva. Četvrti dio započinje kratkim uvodom o Sunce koncern dioničkom društvu nakon čega slijedi praktična primjena prethodno navedenih pokazatelja i analiza poslovanja. U posljednjem, petom dijelu izlaže se zaključak završnog rada, popis literature, priloga kao i sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku.

2. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Svrha finansijskih izvještaja je u pružanju informacija o poduzeću i to o njegovoj imovini, obvezama, glavnici, prihodima i rashodima, uključujući dobitke i gubitke, ostalim promjenama glavnice te novčanim tokovima.

Kakav će izvještaj biti, to jest koje će informacije sadržavati i u kojem opsegu ovisi o tome kome je namijenjen. Razlikuju se:

- **Interni korisnici :**
  - zaposlenici
  - sindikati
  - uprava
- **Eksterni korisnici :**
  - dioničari i vlasnici
  - potencijalni investitori
  - vlada i njene agencije
  - javnost
  - zajmodavci, dobavljači i ostali vjerovnici²

Različiti korisnici imaju interes za različite aspekte poduzeća. Primjerice, dioničare će zanimati kretanje cijena dionica i dividende, vjerovnike sposobnost isplate obveza i vjerojatnost bankrota, dok će lokalnu zajednicu, zaposlenike i vladu zanimati broj zaposlenih, poštivanje ekoloških standarda, sigurnost na radu i slično.

Sadržaj, opseg i način sastavljanja finansijskih izvještaja u RH utvrđeni su Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16), Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja za velike poduzetnike i subjekte od javnog interesa, Hrvatskim standardima finansijskog izvještavanja za mikro, male i srednje velike poduzetnike te Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja (96/15).

---

² Vidučić Lj. (2006): Finansijski menadžment, RRiF – plus, Zagreb, str. 375.

Godišnje finansijske izvještaje prema ZOR-u čine:

- izvještaj o finansijskom položaju (bilanca)
- račun dobiti i gubitka
- izvještaj o novčanim tokovima
- izvještaj o promjenama kapitala
- bilješke uz finansijske izvještaje
- izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti³

Obveza sastavljanja pojedinih finansijskih izvješća:

- **Mikro i mali poduzetnici** su obvezni sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke.
- **Srednji poduzetnici** su obvezni sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka, bilješke, izvještaj o novčanim tokovima i izvještaj o promjenama kapitala.
- **Veliki poduzetnici** su obvezni sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka, bilješke, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala te izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.⁴

ZOR razvrstava skupine poduzetnika prema pokazateljima utvrđenima na zadnji dan poslovne godine koja prethodi godini sastavljanja izvješća. U sljedećoj tablici je prikaz navedenog.

Tablica 1. Kriteriji svrstavanja poduzetnika

VELIČINA	MIKRO (ako ne prelaze 2/3)	MALI (ako ne prelaze 2/3)	SREDNJI (ako ne prelaze 2/3)	VELIKI (ako prelaze 2/3)
AKTIVA	2.600.000	30.000.000	150.000.000	150.000.000
PRIHOD	5.200.000	60.000.000	300.000.000	300.000.000
PROSJEČAN BROJ ZAPOSLENIH	10	50	250	250

Izvor: Narodne novine (2018): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, čl. 5

Velikim poduzeticima se smatraju osim poviše navedenih i banke, štedne banke, stambene štedionice, osiguravajuća društva, burze i slična društva finansijskog sektora.

³ Narodne novine (2018): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, čl. 19

⁴ Perica, I. (2018): Analiza finansijskih izvještaja, nastavni materijali, vježbe 2, Ekonomski fakultet u Splitu, Split

2.1. Izvještaj o finansijskom položaju (bilanca)

Izvještaj o finansijskom položaju ili bilanca je računovodstveni prikaz imovine, kapitala i obveza na određeni datum, najčešće na kraju fiskalne godine. Daje podatke temeljene na povijesnim troškovima, a ne tržišnim vrijednostima pa daje samo opću procjenu vrijednosti poduzeća. Sastoji se od dva dijela:

- **aktive** - predstavlja imovinu poduzetnika koja se dijeli na **kratkotrajnu** koja se sastoji od gotovine, zaliha, potraživanja iz poslovanja i finansijskih plasmana te **dugotrajnu** koja predstavlja bruto imovinu umanjenu za obračunatu amortizaciju.
- **pasive** - predstavlja potraživanja prema imovini poduzeća to jest **obveze** (novac koji se duguje vjerovnicima, razlikuju se kratkoročne i dugoročne obveze) te **vlasnički kapital** ili **neto vrijednost poduzeća** (razlika ukupne imovine i obveza poduzeća).

Pravilo bilance je da je ukupna vrijednost aktive i pasive jednaka. Bilanca pruža informacije o finansijskoj snazi poduzeća, likvidnosti, mogućnosti podmirivanja kratkoročnih obveza, horizontalnoj finansijskoj strukturi (omjeru u kojem se imovina financirana iz vlastitih ili iz tuđih izvora), položaju poduzeća u odnosu na druga iz sličnih djelatnosti te je osnovna je podloga za analizu finansijskog položaja i finansijske stabilnosti.⁵

Tablica 2: Prikaz skraćene bilance na određeni datum

AKTIVA	PASIVA
A) DUGOTRAJNA IMOVINA 1. nematerijalna imovina 2. materijalna imovina 3. finansijska imovina 4. dugoročna potraživanja	A) KAPITAL I PRIČUVE 1. upisani kapital 2. pričuve (zakonski i dr.) 3. zadržana dobit, preneseni gubitak, dobit ili gubitak tekuće godine
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA 1. zalihe 2. potraživanja 3. kratkoročna finansijska imovina 4. novčana sredstva	B) DUGOROČNA REZERVIRANJA
C) AVR	C) DUGOROČNE OBVEZE
	D) KRATKOROČNE OBVEZE
	E) PVR

Izvor: Izvor: Aljinović Barać Ž. (2006): Osnove računovodstva, nastavni materijali, vježbe 2, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 6

⁵ Vidučić, Lj. (2006): Finansijski menadžment, V. izdanje, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb, str. 366.

2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je dinamički finansijski izvještaj koji pokazuje učinkovitost upotrebe resursa poduzeća kroz određeno razdoblje, odnosno prihode, rashode i finansijski rezultat poslovanja za određeno vremensko razdoblje.

Glavni elementi su prihodi, rashodi te dobitak/gubitak ostvareni tijekom određenog obračunskog razdoblja. Prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi, povećanje glavnice, osim povećanja koje proizlazi iz uplata vlasnika. Povezani su s povećanjem imovine i smanjenjem obveza. Suprotno tome rashodi predstavljaju smanjenje ekonomske koristi, smanjenje glavnice, osim smanjenja koje proizlazi iz raspodjele vlasnicima. Povezani su sa smanjenjem imovine, povećanjem obveza. Prihodi i rashodi se evidentiraju načelom nastanka poslovne promjene. Ukoliko su prihodi veći od rashoda finansijski rezultat je dobit, a u suprotnom gubitak.

Tablica 3: Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka

POZICIJA
1. Prihodi iz osnovne djelatnosti
2. Rashodi iz osnovne djelatnosti
3. Prihodi iz drugih aktivnosti
4. Rashodi iz drugih aktivnosti
5. Izvanredni prihodi
6. Izvanredni rashodi
7. A) Dobitak prije oporezivanja (1+3+5) - (2+4+6) B) Gubitak prije oporezivanja (2+4+6) - (1+3+5)
8. Porez na dobitak ili gubitak
9. A) Dobitak finansijske godine (7A - 8) B) Gubitak finansijske godine (8 - 7A)

Izvor: Vidučić, Lj. (2006): Finansijski menadžment, V. izdanje, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb, str. 369.

Metode sastavljanja računa dobiti i gubitka:

- **Po prirodnim vrstama troškova** - troškovi se agregiraju prema njihovoj prirodi (primjerice amortizacija, troškovi sirovina i materijala i sl.) i ne raspoređuju se između različitih funkcija poduzeća. Promjena gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku za vrijeme razdoblja predstavlja usklađivanje proizvodnih rashoda.
- **Po funkciji rashoda** – ili metoda "troškova prodanih proizvoda" kod koje se rashodi razvrstavaju prema njihовоj funkciji (troškovi prodanih proizvoda, troškovi prodaje i administrativni troškovi). Bruto dobit je razlika prihoda od prodaje i troškova za prodano te pokazuje koliko prihoda ostaje za pokrivanje svih preostalih rashoda i poreza na dobit.⁶

2.3. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje strukturu vlastitog kapitala i promjene na svim statkama vlastitog kapitala na kraju izvještajnog razdoblja u odnosu na početak. Za razliku od prethodnih godina, izvještaj o promjenama kapitala postao je nestandardizirani izvještaj te Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja nije propisan njegov sadržaj ni oblik.

Sadrži analitičke podatke o promjenama u kapitalu nastalima kao posljedica transakcije s dioničarima te podatke o promjenama nastalima kao posljedica aktivnosti društva. Također, obuhvaća i promjene uloženog kapitala, zarađenog kapitala i izravne promjene u kapitalu. Uloženi kapital i zarađeni kapital čine kapital društva, a ukupni kapital društva se dijeli na šest pod pozicija:

- upisani kapital
- premije na emitirane dionice (kapitalni dobitak)
- revalorizacijska rezerva
- rezerve (zakonske rezerve, rezerve za vlastite dionice, statutarne i ostale rezerve)
- zadržanu dobit ili preneseni gubitak

---

⁶Vuko, T. (2018): Analiza finansijskih izvještaja, nastavni materijali, Ekonomski fakultet u Splitu, Split

- dobit ili gubitak tekuće godine ⁷

2.4. Izvještaj o novčanom tijeku

Izvještaj o novčanim tijekovima daje informacije o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, ali i predstavlja bazu za planiranje budućih tijekova te potreba financiranja. U njemu se tijekovi klasificiraju prema aktivnostima i to na one proizašle iz:

- **poslovne aktivnosti** – vezane su za tekuće poslovanje tvrtke i račune bilance koji se odnose na kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze te amortizaciju. Njihova svrha je ostvarenje neto dobitka. Gotovina od poslovnih aktivnosti u izvještajnom razdoblju se razlikuje od iznosa neto dobitka zbog promjena nastalih u iznosima imovine i obveza.
- **investicijske aktivnosti** – rezultat su investiranja i dezinvestiranja u realnu imovinu te dugoročnog investiranja i dezinvestiranja u finansijsku imovinu.
- **finansijske aktivnosti** – rezultat su prikupljanja novca za tekuće poslovanje i investiranje tvrtke te servisiranja pritom preuzetih obveza.⁸

Novčani (gotovinski) tijekovi se mogu prikazati:

- **direktnom metodom** - podrazumijeva objavljivanje glavnih skupina bruto novčanih primitaka i izdataka te rezultat u neto iznosu
- **indirektnom metodom** - neto gotovinski tijek iz operativnih aktivnosti izračunava na način da se dobitak/gubitak nakon uspoređivanja usklađuje za sve transakcije nenovčane prirode te prihode i rashode vezane za financiranje ⁹

---

⁷ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008): Analiza finansijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.87.

⁸ Vidučić Lj. (2006): Finansijski menadžment, RRiF – plus, Zagreb, str. 370.

⁹ Vuko, T. (2018): Analiza finansijskih izvještaja, nastavni materijali, Ekonomski fakultet u Splitu, Split

Tablica 4. Primjer obrasca izvješća o novčanom tijeku – indirektna metoda

Poslovne aktivnosti
Neto dobitak
Usklađivanja
1.Amortizacija
2.Promjene radnog kapitala
a) Promjene kratkotrajne imovina <ul style="list-style-type: none"> • smanjenje (povećanje) zaliha • povećanje (smanjenje) potraživanja od kupaca • smanjenje (povećanje) plaćenih troškova budućeg razdoblja • smanjenje (povećanje) ostalih potraživanja
b) Promjene kratkoročnih obveza <ul style="list-style-type: none"> • povećanje (smanjenje) obveza prema dobavljačima • povećanje (smanjenje) ostalih obveza • povećanje (smanjenje) odgođenih plaćanja i prihoda budućeg razdoblja
1. NETO TIJEK IZ POSLOVANJA
Investicijske aktivnosti
2. NETO TIJEK IZ INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
Financijske aktivnosti
<ul style="list-style-type: none"> • povećanje kratkoročnih kredita • povećanje zadužnica • otplata obveznica • plaćene obične i prioritetne dividende
3. NETO TIJEK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
4. NETO TIJEK NOVCA I EKVIV. IZ POSLOVNIH, INVESTICIJSKIH I FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI (1+2+3)
5. POČETNI SALDO NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA
6. KONAČNI SALDO NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA (4+5)

Izvor: Vidučić, Lj. (2006): Financijski menadžment, V. izdanje, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb, str. 372

Tablica 5. Primjer obrasca izvješća o novčanom tijeku – direktna metoda

Poslovne aktivnosti
<ul style="list-style-type: none"> • novac primljen od kupaca • novac isplaćen dobavljačima i djelatnicimaza • novac isplaćen poreze i doprinose • ostali izdaci s temelja poslovnih aktivnosti
1. NETO TIJEK IZ POSLOVANJA
Investicijske aktivnosti
<ul style="list-style-type: none"> • novčane isplate za stjecanje poduzeća, dijelova poduzeća, opreme i druge dugotrajne imovine • novčani primici od prodaje dugotrajne imovine • novčani primici od naplate glavnice danih kredita • novčani primici od prodaje vrijednosnica i udjela drugih poduzeća • novčane isplate za stjecanje vrijednosnica i udjela drugih poduzeća
2. NETO TIJEK IZ INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
Financijske aktivnosti
<ul style="list-style-type: none"> • novčani utršci od izdavanja dionica, obveznica i komercijalnih zapisa • novčani primici od kredita • novčane isplate za stjecanje vlastitih dionica • novčani izdaci za dividende
3. NETO TIJEK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
4. NETO TIJEK NOVCA I EKVIV. IZ POSLOVNIH, INVESTICIJSKIH I FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI (1+2+3)
5. POČETNI SALDO NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA
6. KONAČNI SALDO NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA (4+5)

Izvor: Vidučić, Lj. (2006): Financijski menadžment, V. izdanje, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb, str. 373

2.5. Bilješke

Bilješke uz finansijska izvješća predstavljaju detaljnu dopunu i razradu podataka iz bilance, računa dobiti i gubitka i izvješća o novčanom tijeku. One trebaju pratiti razradu podataka u pojedinim izvješćima radi smislene prezentacije ključnih informacija. Svode se na dvije osnovne skupine, one koje objašnjavaju računovodstvene politike primijenjene pri izradi izvješća te ostale podatke koji su važni za njihovo razumijevanje. Ostali podaci koji bi se trebali iznijeti u bilješkama uključuju podatke o dugoročnim zajmovima (rokovi, kamatne stope, hipoteke...), planove emisije dionica i dr. Zbog straha od otkrivanja previše informacija konkurenciji ili informacija o pogrešnim odlukama poslovodstva bilješke često znaju bili nepotpune ili nejasne.¹⁰

---

¹⁰ Tracey A. J. (1994): Kako čitati i razumjeti finansijska izvješća, Jakubin i sin & TEB, Zagreb

3. METODE ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Analiza finansijskih izvještaja podrazumijeva primjenu različitih analitičkih instrumenata i postupaka pomoću kojih se podaci iz finansijskih izvještaja pretvaraju u informacije relevantne za odlučivanje i upravljanje. Svrha je procjena trenda, veličine, dinamike i rizičnosti budućih gotovinskih tijekova tvrtke. Kako bi se stekla cjelovita i objektivna slika potrebno je dobivene rezultate analize procijeniti u svjetlu vremenske dinamike te uzeti u obzir rezultate konkurenčije i korporacijske strategije.

Koraci u pripremi finansijskih izvještaja za potrebe analize :

- **Priprema** - prikupljanje i pregledavanje informacijske podloge te provjera njezine formalne ispravnosti.
- **Vrednovanje** - upotreba različitih metoda (*metode pripreme i analitičke*)
- **Interpretacija** - mora biti usmjerena na primatelja i na cilj analize¹¹

Može se provoditi na sljedeće načine uz napomenu da se navedene metode međusobno isprepliću i nadopunjaju:

- **Komparativna analiza**
- **Analiza trenda**
- **Analiza putem pokazatelja**¹²

3.1. Komparativna analiza

Komparativna analiza provodi se usporedbom izabralih finansijskih pokazatelja poduzeća s:

- **povijesnim pokazateljima** - usporedbom pokazatelja u dva ili više uzastopnih izvještajnih razdoblja

---

¹¹ Vuko, T. (2018): Analiza finansijskih izvještaja, nastavni materijali, Ekonomski fakultet u Splitu, Split

¹² Vidučić Lj. (2006): Finansijski menadžment, RRIF – plus, Zagreb, str. 376.

- **pokazateljima konkurenčije** - usporedba podataka s konkurenčijom radi procjene poduzeća u budućnosti, a može se vršiti usporedbom s prosječnim pokazateljima konkurenata/industrije
- **planiranim veličinama** - usporedba pokazatelja s veličinama izračunatim na bazi planskih izvještaja.¹³

3.2. Analiza trenda

Analiza trenda pokazuje kretanje financijskog stanja kroz vrijeme. Pored usporedbe financijskih pokazatelja izračunatih za više suksesivnih izvještaja, može se provesti trendnih – indeksiranih izvještaja (horizontalna analiza) ili uobičajene veličine – strukturnih izvještaja (vertikalna analiza). Također se često koristi u kombinaciji s komparativnom analizom.

3.2.1. Horizontalna

Horizontalna analiza je usporedni prikaz apsolutnih svota najvažnijih pozicija bilance i računa dobiti i gubitka te promjena tih vrijednosti tijekom vremena u apsolutnim i relativnim iznosima. Koristi se da bi se uočio: uzrok promjene, procijenilo da li je promjena povoljna te kolika je vjerojatnost da se takav trend nastavi i dalje. Uobičajena analitička sredstva su komparativni financijski izvještaji i sagledavanje tendencije promjena pomoću serije indeksa.

- **apsolutna promjena** = iznos tekuće godine – iznos prethodne godine
- **relativna promjena** = apsolutna promjena/iznos prethodne godine*100

3.2.2. Vertikalna

Vertikalna analiza je ona u kojoj se jedna pozicija iz financijskog izvještaja uzima kao konstanta (ona se izjednačava sa 100) te se određuje postotni udio svih ostalih varijabli u njoj. Omogućava uvid u strukturu izvještaja. Vertikalna analiza bilance pokazuje udio pojedinih stavki aktive/pasive u ukupnoj vrijednosti aktive/pasive, a računa dobiti i gubitka postotni udio pojedine stavke u ukupnim prihodima.

---

¹³ Perica, I. (2018): Analiza financijskih izvještaja, nastavni materijali, Ekonomski fakultet u Splitu, vježbe 3, Split

3.3. Analiza putem financijskih pokazatelja

Pokazatelj je racionalan ili odnosni broj, stavlja jednu ekonomsku veličinu u odnos s drugom. Najveći dio podataka koji se koristi za izračunavanje pokazatelja nalazi se u temeljnim financijskim izvještajima (bilanci, računu dobiti i gubitka, te izvješću o novčanim tokovima), a izbor pokazatelja ovisi o tome kakvu odluku treba donijeti. S obzirom na vremensko razdoblje razlikujemo financijske pokazatelje unutar određenog vremenskog razmaka (najčešće je to godina dana) temeljene na podacima iz računa dobiti i gubitka te financijske pokazatelje koji se odnose na točno određeni trenutak koji se podudara s trenutkom sastavljanja bilance i govori o financijskom položaju društva u tom trenutku.¹⁴ U nastavku će biti detaljno objašnjeni svi pokazatelji.

Slika 1. Pregled pokazatelja finansijske analize

Izvor: izrada autora

¹⁴ Vuko, T. (2018): Analiza finansijskih izvještaja, nastavni materijali, Ekonomski fakultet u Splitu, Split

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost društva da podmiri kratkoročne obveze brzo raspoloživim novčanim sredstvima. Upućuju na horizontalnu finansijsku strukturu te su povezani s pokazateljima aktivnosti.

Tablica 6. Pokazatelji likvidnosti

NAZIV	BROJNIK	NAZIVNIK
koef. tekuće likvidnosti KTL	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
koef. ubrzane likvidnosti KUL	kratkotrajna imovina - zalihe	kratkoročne obveze
koef. trenutne likvidnosti KTrL	novac	kratkoročne obveze
koef. finansijske stabilnosti KFS	dugotrajna imovina	kapital + dugoročne obveze

Izvor: izrada autora

KTl je najbolji pojedinačni indikator likvidnosti. Pokazuje koliko su kratkoročne obveze poduzeća pokriveni kratkotrajnom imovinom. Trebao bi biti veći od 2, odnosno kratkotrajna imovina dvostruko veća od kratkoročnih obveza kako bi se izbjegli rizici unovčavanja kratkotrajne imovine.

KUL pokazuje stupanj pokrivenosti kratkoročnih obveza kratkotrajnom imovinom umanjenom za zalihe koje su najnelikvidniji dio kratkotrajne imovine jer zahtijevaju više vremena, veći popust u cijeni za konverzaciju u gotovinu i često precijenjene. Omjer bi trebao biti 1 ili veći od 1, što znači da bi poduzeće koje želi održavati normalnu likvidnost moralo imati brzo unovčive imovine minimalno toliko koliko ima kratkoročnih obveza.

KTrL pokazuje sposobnost poduzeća da iz najlikvidnijih sredstava (novca) podmiri svoje kratkoročne obveze, međutim ovaj pokazatelj može lako dovesti u zabludu. Primjerice, ako je na dan utvrđivanja koeficijenta izvršena značajna uplata, korisnik može zaključiti da poduzeće nema problema s likvidnošću, što nije nužno istina pa je poželjno izračunati i ostale pokazatelje za kvalitetniju ocjenu likvidnosti.

KFS pokazuje u kojoj mjeri se dugotrajna imovina financira iz dugoročnih izvora. Poželjno je da omjer bude manji od 1. Dakle, manja vrijednost znači veću likvidnost i finansijsku stabilnost. Ukoliko je pokazatelj veći od 1, postoji "deficit radnog kapitala", odnosno poduzeće dio svoje dugotrajne imovine financira iz kratkoročnih izvora.

Osim upravo navedenih u pokazatelje likvidnosti se često uključuje Radno raspoloživi kapital ili Neto radni kapital (NRK) koji predstavlja razliku između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Veći neto radni kapital znači da je likvidnost i financijska stabilnost promatranog poduzeća veća, stoga se naziva još i rezervom likvidnosti, rezervom financijske stabilnosti ili rezervom sigurnosti poslovanja.¹⁵

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti ukazuju na značaj strukture financiranja i terete koji proizlaze zbog financiranja iz tuđih izvora. Utjecaj financijske poluge može biti u smjeru povećanja ili smanjenja rentabilnosti vlastitog kapitala. Obično se temelje na podacima iz bilance, tj. predočavaju odraz strukture pasive - statička zaduženost. Pokazatelji pokrića troškova kamata i faktor zaduženosti koji se temelje i na podacima iz računa dobiti i gubitka, upozoravaju na dinamičku zaduženost, odnosno dug promatraju s aspekta mogućnosti (vremena) njegovog podmirenja.

Tablica 7. Pokazatelji zaduženosti

NAZIV	BROJNIK	NAZIVNIK
koef. zaduženosti KZ	ukupne obveze	ukupna imovina
koef. vlastitog financiranja KVF	glavnica	ukupna imovina
koef. financiranja KF	ukupne obveze	glavnica
pokriće troškova kamata PTK	dobit prije poreza i kamata	kamate
faktor zaduženosti FZ	ukupne obveze	zadržana dobit + amortizacija
stupanj pokrića I SP I	glavnica	dugotrajna imovina
stupanj pokrića II SP II	glavnica + dugoročne obveze	dugotrajna imovina

Izvor: izrada autora

KZ pokazuje koliko se imovine financiralo iz tuđih izvora (obveza), dok KVF pokazuje koliko iz vlastitih izvora (glavnice). Ukoliko je udio kapitala u izvorima sredstava 50% smatra se da poduzetnik nije prekomjerno zadužen. KF pokazuje odnos duga i glavnice te ako je veći od 1 znači da poduzeće intenzivnije koristi financijsku polugu. Treba napomenuti da svi

---

¹⁵ Perica, I. (2018): Analiza financijskih izvještaja, nastavni materijali, vj. 4, Ekonomski fakultet u Splitu, Split

navedeni pokazatelji ukazuju na statičku zaduženost, pa je za bolju procjenu važno uzeti u obzir i sposobnost poduzeća da servisira dug, odnosno dinamički aspekt zaduženosti.

PTK i FZ pokazuju dinamičku zaduženost jer se dug razmatra s aspekta mogućnosti njegova podmirenja, a PTK pokazuje koliko puta su kamate pokriveni ostvarenim iznosom dobiti prije poreza i kamata. Veće pokriće znači manju zaduženost i obrnuto. Suprotno tome, manji FZ znači manju zaduženost. FZ pokazuje broj godina potrebnih za pokriće postojećih obveza ako se poslovanje nastavi s jednakim pozitivnim rezultatima. Kao granična mjera najčešće se uzima 5 godina pa se poduzetnik kojem treba duže od 5 godina da iz zadržane dobiti (ili neto dobiti) i amortizacije pokrije svoje obveze smatra prekomjerno zaduženim.¹⁶

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti mjere razine angažiranosti imovine i stupanj njenog iskorištenja, uz napomenu da prilikom analize treba обратити pažnju na "starost" imovine. Povezani su s pokazateljima likvidnosti i profitabilnosti.

Tablica 8. Pokazatelji aktivnosti

NAZIV	BROJNIK	NAZIVNIK
koef. obrta ukupne imovine KOUI	ukupni prihodi	ukupna imovina
koef. obrta kratkotrajne imovine KOKI	ukupni prihodi	kratkotrajna imovina
koef. obrta potraživanja KOP	prihodi od prodaje	potraživanja
trajanje naplate potraživanja TNP	broj dana u godini (365)	KOP
koef. obrta zaliha KOZ	troškovi za prodano	zalihe
dani vezivanja zaliha DV	broj dana u godini (365)	KOZ

Izvor: izrada autora

Pokazatelji aktivnosti pokazuju brzinu cirkulacije sredstava u poslovnom procesu, odnosno koliko se na jedinicu uložene imovine ostvari jedinica prihoda. Što je veća vrijednost to je bolje jer znači veći ostvareni prihod po jedinici uloga.

KOP predstavlja prosječno trajanje naplate potraživanja, odnosno prosječan broj dana potreban da se promatrana potraživanja naplate. Što je vrijeme kraće poduzetnik brže dolazi

¹⁶ Perica, I. (2018): Analiza finansijskih izvještaja, nastavni materijali, vj. 4, Ekonomski fakultet u Splitu, Split

do sredstava. S druge strane, na temelju KOZ-a se mogu utvrditi dani vezivanja, odnosno prosječan broj dana potrebnih da se postojeće zalihe prodaju. Povoljniji je manji broj dana.¹⁷

3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda, stoga se računaju na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Pokazuju koliko se novčanih jedinica prihoda ostvari po jednoj novčanoj jedinici rashoda. Mogu se razmatrati na parcijalnoj osnovi (EP, EF, EI). Pokazatelji ekonomičnosti (posebno pokazatelj ukupne ekonomičnosti i ekonomičnosti poslovanja) bi trebali biti što veći ili barem veći od 1.¹⁸

Tablica 9. Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV	BROJNIK	NAZIVNIK
ekon. ukupnog poslovanja EUP	ukupni prihodi	ukupni rashodi
ekon. prodaje/poslovanja EP	prihodi od prodaje / poslovni	rashodi od prodaje / poslovni
ekon. financiranja EF	financijski prihodi	financijski rashodi
ekon. izvanrednih aktivnosti EI	izvanredni prihodi	izvanredni rashodi

Izvor: izrada autora

3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti mjere koliko profita se ostvari na svaku kunu prodanih proizvoda ili usluga. Uobičajeno se izražavaju u postotku, a s obzirom da profitne marže variraju ovisno o grani industrije važno je praviti usporedbe unutar iste industrije. Dvije ključne mjere efikasnosti menadžmenta su ROA i ROE.

ROA govori koliko profita se ostvaruje po 1 jedinici aktive te možemo zaključiti kakva je efikasnost u izboru i upotrebi imovine poduzeća, dok ROE mjeri profit zarađen na svaku jedinicu glavnice i pokazuje efikasnost raspolaganja kapitalom.

¹⁷ Perica, I. (2018): Analiza finansijskih izvještaja, nastavni materijali, vj. 4, Ekonomski fakultet u Splitu, Split

¹⁸ Perica, I. (2018): Analiza finansijskih izvještaja, nastavni materijali, vj. 5, Ekonomski fakultet u Splitu, Split

Marža profita govori o profitabilnosti poslovanja, pokazuje koliko poduzeće zarađuje u odnosu na ostvareni prihod. Usporedbom BMP i NMP se dobije koliko relativno u odnosu na ostvareni prihod iznosi porezno opterećenje.¹⁹

Tablica 10. Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV	BROJNIK	NAZIVNIK
bruto marža profita BMP	dobit prije poreza i kamata	ukupni prihodi
neto marža profita NMP	neto dobit + kamate	ukupni prihodi
rentabilnost imovine ROA	neto dobit	ukupna imovina
rentabilnost glavnice ROE	neto dobit	vlastiti kapital / glavnica

Izvor: izrada autora

3.3.6. Pokazatelji investiranja

Pokazatelji investiranja mjere uspješnost ulaganja u dionice. Uobičajeno je iskazivanje u postotku. Osim pokazatelja iz finansijskih izvještaja, za izračunavanje su potrebni i podaci o dionicama (broj dionica i njihova tržišna vrijednost).

Tablica 11. Pokazatelji investiranja

NAZIV	BROJNIK	NAZIVNIK
dobit po dionici EPS	neto dobit	broj redovitih dionica
dividenda po dionici DPS	dio dobiti za dividende	broj redovitih dionica
odnos isplate dividendi DPR	dividenda po dionici	do bit po dionici
odnos cijene i dobiti po dionici P/E	tržišna cijena dionice	do bit po dionici
odnos cijene i knjigovodstvene vrijednosti po dionici P/Bv	tržišna cijena dionice	knjigovodstvena vrijednost dionice
ukupna rentabilnost dionice URD	do bit po dionici	tržišna cijena dionice
dividendna rentabilnost dionice DRD	dividenda po dionici	tržišna cijena dionice

Izvor: izrada autora

EPS i DPS pokazuju koliko je novčanih jedinica ostvareno po dionici. Razlika između njih predstavlja iznos zadržane dobiti. U pravilu je EPS veći od DPS, izuzev kada je dividenda isplaćena iz zadržane dobiti prethodnih godina. DPR pokazuje odnos EPS i DPS te je obrnuto proporcionalan stopi reinvestiranja, odnosno zadržavanja dobiti.

¹⁹ Perica, I. (2018): Analiza finansijskih izvještaja, nastavni materijali, vj. 5, Ekonomski fakultet u Splitu, Split

P/E i P/Bv pokazuju koliko puta je tržišna cijena veća od dobiti po dionici (EPS), odnosno knjigovodstvene vrijednosti dionice (BVS). Veći pokazatelji znače i veće premije koje je tržište spremno platiti za zarade poduzeća, odnosno knjigovodstvenu vrijednost neto imovine i obratno. Kada poduzeća ostvaruje gubitak, umjesto P/E se računa P/S koji pokazuje omjer cijene dionice i ostvarenih prihoda po dionici.

URD i DRD pokazuju ukupnu i dividendnu rentabilnost dionice, tj. rentabilnost vlastitog kapitala s aspekta njegove tržišne vrijednosti.²⁰

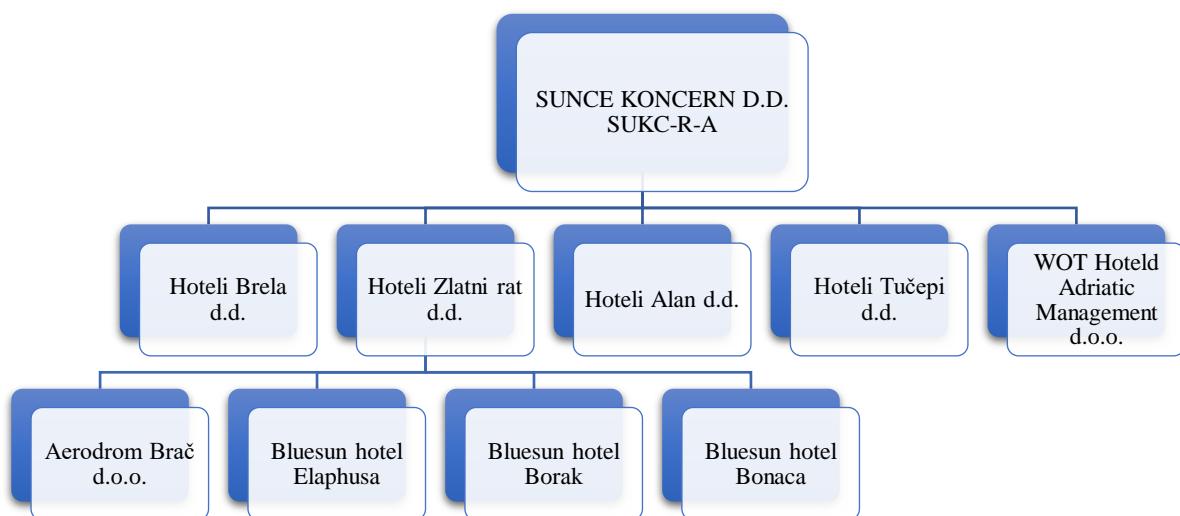
---

²⁰ Perica, I. (2018): Analiza finansijskih izvještaja, nastavni materijali, vj. 5, Ekonomski fakultet u Splitu, Split

4. ANALIZA ODABRANIH HOTELA SUNCE KONCERN D.D.-A

4.1. Općenito o Sunce koncern d.d.-u

SUNCE KONCERN d.d.* za turizam i ugostiteljstvo je matično društvo Grupe, osnovano 2004. godine, koju čini veći broj ovisnih društava (Hoteli Brela d.d., Hoteli Tučepi d.d., Hoteli Zlatni rat d.d. i Hotel Alan d.d.), kroz koje drži, posluje i razvija hotele i resorte u Hrvatskoj. Također ima 50% udjela u društvu zajedničkog pothvata (eng. Joint Venture) s globalnom turističkom grupom TUI AG te 49% udjela u upravljačkom društvu (eng. Management Company) s istim partnerom. Radi se o jednoj od vodećih turističkih grupa u Hrvatskoj s 11 hotela na Jadranskoj obali, 1 kampom i 1 zakupljenim objektom s 2.976 smještajnih jedinica, vlastitim aerodromom na otoku Braču i drugom turističkom imovinom koja se nalazi u 4 popularne turističke destinacije u Hrvatskoj. Pod promatrane hotele Zlatni rat spadaju hoteli Bluesun Elaphusa****, Borak*** i Bonaca**.²¹

Slika 2. Organizacijska struktura Sunce koncern d.d.-a

Izvor:<https://www.bluesunhotels.com/EasyEdit/UserFiles/Burza/2019/sunce-koncernstrukturaweb12-2018-hr.pdf>

²¹ Sunce koncern d.d. (2019): O nama, raspoloživo na: <https://www.bluesunhotels.com/osnovni-podaci.aspx>

4.2. Analiza poslovanja Zlatni rat d.d. putem finansijskih pokazatelja

4.2.1. Pokazatelji likvidnosti

Vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti (KTL) za promatrano dioničko društvo je u sve tri godine bila ispod minimalnih 2 što predstavlja rizik, odnosno vjerojatnost da kratkoročne obveze ne bi bile podmirene u roku te je bio daleko najmanji u 2017. godini.

Idealna iskustvena vrijednost pokazatelja ubrzane likvidnosti (KUL) iznosi minimalno 1 te se u ovom slučaju može zaključiti da u nijednoj godini nije bilo sposobno brzo zadovoljiti ozbiljnu izvanrednu potrebu za gotovinom. Prisjetimo se, poduzeće koje želi održavati normalnu likvidnost mora imati brzo unovčive imovine minimalno toliko kolike su kratkoročne obveze.

Sve dobivene vrijednosti su nezadovoljavajuće i to najlošije u 2017. godini.

Tablica 12. Pokazatelji likvidnosti Zlatni rat d.d.-a

NAZIV	2015.	2016.	2017.
KTL	0,416670	0,693029	0,216504
KUL	0,408480	0,681435	0,206287

Izvor: izrada autora

4.2.2. Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent zaduženosti (KZ) pokazuje koliki se dio imovine financira iz tuđih izvora pa samim time veća vrijednost znači i veći rizik ulaganja u poduzeće te bi trebao biti ispod 0,5. Za promatrano dioničko društvo je bio zadovoljavajući u 2016. i 2017. Tada je promatrano dioničko društvo imalo sposobnost pokriti svoje ukupne obveze.

Pokriće troškova kamata (PTK) je u 2016. veće u odnosu na prethodnu 2015. što predstavlja manju zaduženost (zadovoljavajuće jer je preko 1). 2017. godinu je promatrano društvo završilo s gubitkom uz porast finansijskih rashoda stoga PTK značajno pada.

Tablica 13. Pokazatelji zaduženosti Zlatni rat d.d.-a

NAZIV	2015.	2016.	2017.
KZ	0,591159	0,411993	0,491061
PTK	1,174237	1,624889	0,485994

Izvor: izrada autora

4.2.3. Pokazatelji aktivnosti

Koeficijent obrta ukupne imovine (KOUI) je najveći u 2017. godini te pokazuje povećanje prihoda za 0,32 kune po uloženoj 1 kuni imovine. Primjećuje se pozitivno kretanje iz godine u godinu.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine (KOKI) je također najveći u 2017. (a time i najbolji) te pokazuje da ulogom 1 kune kratkotrajne imovine se stvara čak 6,17 kuna prihoda.

Tablica 14. Pokazatelji aktivnosti Zlatni rat d.d.-a

NAZIV	2015.	2016.	2017.
KOUI	0,205633	0,225666	0,302698
KOKI	2,488991	2,328734	6,174442

Izvor: izrada autora

4.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti općenito pokazuju koliko se novčanih jedinica prihoda ostvari po jedinici rashoda stoga je poželjna što veća vrijednost ili da je barem veći od 1.

Kod ekonomičnosti poslovanja (PE) se primjećuje pozitivan trend te porast za 0,046 kn u 2017. u odnosu na 2015. godinu, dok su finansijski rashodi za sve tri promatrane godine veći od finansijski prihoda pa je i vrijednost pokazatelja ekonomičnosti financiranja (EF) manja od 1.

Zbog svega navedenog, pokazatelji ekonomičnosti ukupnog poslovanja su za 2015. i 2016. zadovoljavajući, dok u 2017. zbog značajnijeg porasta finansijskih rashoda pada na 0,807 kune po jedinici rashoda, odnosno 1 kuni.

Tablica 15. Pokazatelji ekonomičnosti Zlatni rat d.d.-a

NAZIV	2015.	2016.	2017.
EUP	1,031380	1,090362	0,807279
EP	1,181370	1,194078	1,227790
EF	0,348542	0,476837	0,106244

Izvor: izrada autora

4.2.5. Pokazatelji profitabilnosti

Rentabilnost imovine (ROA) pokazuje koliko se ostvari neto dobiti na svaku jedinicu uloženu u imovinu. Primjećuje se porast od 1,24 postotna poena u 2016. u odnosu na prethodnu 2015. promatrano dioničko društvo, a zatim pad i negativan predznak u 2017. zbog ostvarenog gubitka. Pokazatelj je najveći u 2016. kada se na 1 kunu uloženu u imovinu ostvarilo 1,87 kuna neto dobiti.

Rentabilnost glavnice (ROE) pokazuje koliki je povrat na uloženi kapital. Vidimo da je povrat bio veći, a time i bolji, u 2016. u odnosu na prethodnu godinu za 1,67 postotna poena, dok je u 2017. promatrano dioničko društvo ostvarilo gubitak pa je pokazatelj negativan.

Tablica 16. Pokazatelji profitabilnosti Zlatni rat d.d.-a

NAZIV	2015	2016	2017
ROA	0,625638%	1,870163%	-5,338275%
ROE	1,554438%	3,220714%	-10,697204%

Izvor: izrada autora

4.2.6. Pokazatelji investiranja

Za promatrano dioničko društvo Zlatni rat, zarada po dionici je iznosila 4,52 kune u 2015. te 10,31 kune u 2016. godini, dok je u 2017. ostvaren gubitak na kraju poslovne godine pa je i promatrani pokazatelj negativan, odnosno predstavlja gubitak po dionici u iznosu 21,92 kune.

Tablica 17. Pokazatelj investiranja Zlatni rat d.d.-a

NAZIV	2015.	2016.	2017.
EPS	4,523039	10,315935	-21,921824

Izvor: izrada autora

5. ZAKLJUČAK

Finansijska izvješća su poslovni dokumenti kojima poduzeće daje informacije o rezultatima poduzetih poslovnih transakcija osobama i organizacijama unutar i izvan poduzeća, odnosno internim i eksternim korisnicima. Ona moraju osigurati informacije na temelju kojih će korisnici moći ocijeniti finansijski položaj, profitabilnost i budući prosperitet. Pri njihovoj izradi i objavlјivanju računovodstvenih informacija javlja se problem sukoba interesa na način da se postavlja pitanje kako istovremeno osigurati ispravne i dovoljno iscrpne informacije o profitabilnosti pojedinih poslova, a da se ujedno ne omogući konkurenciji pristup informacijama čijim bi korištenjem ona mogla steći prednost na tržištu. Vodeći računa o tom ograničenju, računovodstvo i uprava društva sastavljaju u skladu sa standardom razumne potpunosti objavljenih finansijskih izvješća. Sadržaj, opseg i način sastavljanja finansijskih izvještaja u RH utvrđeni su Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16), Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja za velike poduzetnike i subjekte od javnog interesa, Hrvatskim standardima finansijskog izvještavanja za mikro, male i srednje velike poduzetnike te Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja (96/15). Temeljna finansijska izvješća su: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tijekovima i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, bilješke te izvještaj o promjenama kapitala, a metode analize: komparativna, analiza trenda i putem finansijskih pokazatelja pri čemu se one nerijetko međusobno isprepliću i nadopunjaju. Predmet ovog rada je bila finansijska analiza poslovanja odabralih hotela Sunce koncern d.d.-a primjenom analize putem finansijskih pokazatelja na temelju finansijskih izvješća koja su preuzeta sa službene internetske stranice za razdoblje od 2015. do 2017. godine. Nakon provedene analize može se zaključiti da je poduzeće imalo relativno lošu likvidnost (oba pokazatelja su bila značano ispod preporučene vrijednosti kroz sve tri promatrane godine), međutim pokazatelji aktivnosti imaju pozitivan trend rasta što ukazuje na sve bolju angažiranost imovine i veći stupanj njenog iskorištavanja. Poslovna ekonomičnost bilježi porast, ali je istodobno smanjenje ekonomičnosti financiranja zbog značajnog povećanja finansijskih rashoda u 2017., stoga je u konačnici ukupna ekonomičnost za 2017. iznosila 0,807 kn što je manje od minimalne poželjne 1 kune prihoda ostvarene po 1 kuni rashoda. Investiranje se isplatilo za dioničare u prve dvije promatrane godine, dok u 2017. imaju gubitak po dionici od 21,92 kune. Nadalje, efikasnost u izboru i upotrebi imovine poduzeća i raspolaganja kapitalom je poboljšana u 2016. dok je u 2017. poduzeće ostvarilo gubitak pa su promatrani pokazatelji negativni.

LITERATURA :

1. Aljinović Barać Ž. (2006): Osnove računovodstva, nastavni materijali, vježbe 2, Ekonomski fakultet Split, Split
2. Narodne novine (2018): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, čl. 19, čl. 5
3. Vidučić, Lj. (2006): Financijski menadžment, V. izdanje, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb, str. 364 - 412.
4. Vuko, T. (2018): Analiza finansijskih izvještaja, nastavni materijali, Ekonomski fakultet u Splitu, Split
5. Perica, I. (2018): Analiza finansijskih izvještaja, nastavni materijali, vježbe 2, 3, 4 i 5, Ekonomski fakultet u Splitu, Split
6. Sunce koncern d.d. (2019) : O nama, [Internet], raspoloživo na: <https://www.bluesunhotels.com/osnovni-podaci.spx> [02. rujna 2019.]
7. Sunce koncern d.d. (2019): Organizacijska struktura, [Internet], raspoloživo na: <https://www.bluesunhotels.com/EasyEdit/UserFiles/Burza/2019/sunce-koncernstrukturaweb12-2018-hr.pdf> [02. rujna 2019.]
8. Tracey A. J. (1994): Kako čitati i razumjeti finansijska izvješća, Jakubin i sin & TEB, Zagreb
9. Zelenka R. (2000): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka
10. Zlatni rat d.d. (2016): Godišnji finansijski izvještaj na dan 31. prosinca 2016., [Internet], raspoloživo na: <https://www.bluesunhotels.com/financijska-izvjesca-drustava-clanica-grupe.aspx> [02. rujna 2019.]
11. Zlatni rat d.d. (2017): Godišnji finansijski izvještaj na dan 31. prosinca 2017. godine, [Internet], raspoloživo na: <https://www.bluesunhotels.com/financijska-izvjesca-drustava-clanica-grupe.aspx> [02. rujna 2019.]
12. Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008) ; Analiza finansijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 44 - 98.

PRILOZI

POPIS SLIKA:

- Slika 1. Pregled pokazatelja finansijske analize
- Slika 2. Organizacijska struktura Sunce koncern d.d.-a

POPIS TABLICA:

- Tablica 1. Kriteriji svrstavanja poduzetnika
- Tablica 2. Prikaz skraćene bilance na određeni datum
- Tablica 3. Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka
- Tablica 4. Primjer obrasca izvješća o novčanom tijeku – indirektna metoda
- Tablica 5. Primjer obrasca izvješća o novčanom tijeku – direktna metoda
- Tablica 6. Pokazatelji likvidnosti
- Tablica 7. Pokazatelji zaduženosti
- Tablica 8. Pokazatelji aktivnosti
- Tablica 9. Pokazatelji ekonomičnosti
- Tablica 10. Pokazatelji profitabilnosti
- Tablica 11. Pokazatelji investiranja
- Tablica 12. Pokazatelji likvidnosti Zlatni rat d.d.-a
- Tablica 13. Pokazatelji zaduženosti Zlatni rat d.d.-a
- Tablica 14. Pokazatelji aktivnosti Zlatni rat d.d.-a
- Tablica 15. Pokazatelji ekonomičnosti Zlatni rat d.d.-a
- Tablica 16. Pokazatelji profitabilnosti Zlatni rat d.d.-a
- Tablica 17. Pokazatelji investiranja Zlatni rat d.d.-a

KORIŠTENA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA:

PASIVA			
A) KAPITAL I REZERVE (063+064+065+071+072+075+078)	062	211.108.569	306.804.156
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	063	261.186.840	344.831.760
II. KAPITALNE REZERVE	064		
III. REZERVE IZ DOBITI (066+067-068+069+070)	065	883.710	883.710
1. Zakonske rezerve	066		
2. Rezerve za vlastite dionice	067		
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	068		
4. Statutarne rezerve	069		
5. Ostale rezerve	070	883.710	883.710
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	071	86.775.346	88.944.730
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (073-074)	072	-141.018.878	-137.737.327
1. Zadržana dobit	073	4.987.951	
2. Preneseni gubitak	074	146.006.829	137.737.327
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (076-077)	075	3.281.551	9.881.283
1. Dobit poslovne godine	076	3.281.551	9.881.283
2. Gubitak poslovne godine	077		
VII. MANJINSKI INTERES	078		
B) REZERVIRANJA (080 do 082)	079	981.771	953.932
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	080	329.593	301.744
2. Rezerviranja za porezne obveze	081		
3. Druga rezerviranja	082	652.178	652.188
C) DUGOROČNE OBVEZE (084 do 092)	083	206.070.442	143.802.453
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	084	85.027.207	912.137
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	085		
3. Obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	086	99.349.399	123.366.863
4. Obveze za predujmove	087		
5. Obveze prema dobavljačima	088		
6. Obveze po vrijednosnim papirima	089		
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoji sudjelujući interes	090		
8. Ostale dugoročne obveze	091		
9. Odgođena porezna obveza	092	21.693.836	19.524.453
D) KRATKOROČNE OBVEZE (094 do 105)	093	103.999.693	73.880.243
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	094	1.036.976	518.184
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	095	21.060.731	10.632.137
3. Obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	096	73.276.939	58.350.654
4. Obveze za predujmove	097	857.901	568.128
5. Obveze prema dobavljačima	098	1.127.117	1.656.383
6. Obveze po vrijednosnim papirima	099	4.150.000	12.501
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoji sudjelujući interes	100		
8. Obveze prema zaposlenicima	101	1.233.108	1.257.597
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	102	1.078.662	794.079
10. Obveze s osnova udjela u rezultatu	103		
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	104		
12. Ostale kratkoročne obveze	105	178.259	90.580
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	106	2.352.013	2.924.068
F) UKUPNO – PASIVA (062+079+083+093+106)	107	524.512.488	528.364.852
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	108		
DODATAK BILANCI (popunjava poduzetnik koji častavljaju konsolidirani godišnji finansijski izvještaj)			
A) KAPITAL I REZERVE			
1. Pripisano imateljima kapitala matice	109		
2. Pripisano manjinskom interesu	110		

SAŽETAK

Financijska izvješća daju informacije o rezultatima poduzetih poslovnih transakcija osobama i organizacijama unutar, ali i izvan poduzeća. Analiza financijskih izvješća je dio poslovne analize te se provodi kako bi se pokazala ekonomski i financijske snage te mogućih perspektiva poduzeća. Predmet ovog rada je bila financijska analiza odabranih hotela Sunce koncern d.d.-a koristeći se njegovim temeljnim financijskim izvješćima za 2015., 2016. i 2017. godinu. Za procjenu uspješnosti poslovanja je korištena analiza putem financijskih pokazatelja. Cilj rada je bio prikazati važnost i vrste temeljnih financijskih izvješća i metoda njihove analize te utvrditi uspješnost poslovanja odabranih hotela. Rezultati analize su pokazali slabosti po pitanju likvidnosti i ekonomičnosti financiranja. S druge strane pokazatelji aktivnosti imaju pozitivan trend rasta što ukazuje na sve bolju angažiranost imovine i veći stupanj njenog iskorištavanja.

Ključne riječi : financijska izvješća, uspješnost poslovanja, analiza putem pokazatelja

SUMMARY

The financial statements provide information on the results of business transactions to individuals and organisations inside and outside the enterprise. The analysis of financial statements is part of business analysis and it is made to show the economic and financial strength and possible perspectives of the company. The subject of this paper was financial analysis of selected Sunce koncern p.l.c. hotels using its financial statements for 2015., 2016. and 2017. year. To evaluate the business success was used analysis through indicators. The aim of this paper was to show the importance and types of basic financial statements and the methods of their analysis, as well as the business success of selected hotels. The results revealed weaknesses in terms of liquidity and effectiveness of financing. On the other hand, activity indicators a positive upward trend which indicates an improved assets engagement and greater degree of its use.

Key words : financial statements, business success, analysis through indicators